

FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENRAMING

1. Overzicht van baten en lasten in de begroting en de toelichting

Totale begroting VRHM 2018 inclusief meerjarenbeeld

Onderstaande tabel laat het totaal van de lasten en baten per programma zien. Uit de tabel is ook af te lezen wat het exploitatieresultaat vóór bestemming van resultaat is en welk beroep wij doen op onze reservepositie om de begroting sluitend te maken. De programmaonderdelen zijn gekoppeld aan de verplicht gestelde taakvelden.

(x € 1.000)	Taakveld	Programmabegroting 2017			Programmabegroting 2018			Meerjarenraming		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
LASTEN										
Brandweer	0.1	35		35	35		35	35	35	35
	0.5	506		506	495		495	530	657	706
	1.1	38.531		38.531	38.665		38.665	39.106	38.814	38.764
	8.3	50		50	50		50	50	50	50
Totaal Brandweer		39.122		39.122	39.245		39.245	39.721	39.556	39.555
Totaal GMK	1.1	1.465		1.465	1.489		1.489	1.489	1.489	1.489
Veiligheidsbureau	0.1	160		160	160		160	160	160	160
	1.1	169		169	171		171	171	171	171
	1.2	180		180	184		184	184	184	184
Totaal Veiligheidsbureau		509		509	515		515	515	515	515
Oranje Kolom	1.1	557		557	566		566	566	566	566
Totaal Oranje Kolom		557		557	566		566	566	566	566
Overhead	0.4	12.124		12.124	12.112		12.112	11.820	11.837	11.837
Onvoorzien	0.8	67		67	72		72	34	57	58
Totaal Lasten		53.844		53.844	53.999		53.999	54.145	54.020	54.020
BATEN										
Algemene dekkingsmiddelen										
- Bijdr. van derden	0.7					-460	-460	-460	-460	-460
- Gemeentelijke bijdrage	0.7		-3.924	-3.924	-3.680	-3.680	-3.525	-3.817	-3.867	
- Rijksbijdrage (BDUR)	0.7		-6.491	-6.491	-6.491	-6.491	-6.491	-6.491	-6.491	
- Gem. bijdr. Brandweezorg	1.1		-40.708	-40.708	-40.870	-40.870	-41.311	-41.019	-40.969	
- Bijdr. van derden	1.1		-1.861	-1.861	-1.781	-1.781	-1.781	-1.781	-1.781	
- Gem. bijdr. Veiligheidshuis	1.2		-180	-180	-184	-184	-184	-184	-184	
- Gem. bijdr. Brandveiligheid	8.3		-50	-50	-50	-50	-50	-50	-50	
Totaal Baten		-	-53.214	-53.214	-	-53.516	-53.516	-53.802	-53.802	-53.802
Voor bestemming		53.844	-53.214	630	53.999	-53.516	483	343	218	218
Mutatie reserves Brandweer	0.10	100	-614	-514	100	-465	-365	-225	-100	-100
Mutatie reserves GMK	0.10	150	-116	34	-	-118	-118	-118	-118	-118
Na bestemming		54.094	-53.944	150	54.099	-54.099	-	-	-	-
VPB	0.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Na belasting	0.11	54.094	-53.944	150	54.099	-54.099	-	-	-	-

*De reserve GMK zal naar verwachting in 2020 een negatieve stand bereiken. Om dit te voorkomen ligt er een voorstel om gebruik te maken van het jaarrekeningresultaat 2016.

Waarderingsgrondslagen

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van financiële overzichten. Deze waarderingsgrondslagen zijn onderdeel van het Financieel Statuut en worden overeenkomstig toegepast.

- De waardering van de materiële vaste activa is op historische kostprijs/aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen en specifieke subsidies of bijdragen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld aan de hand van de economische

levensduur en met inachtneming van de waarderingsgrondslagen voor afschrijvingen als vermeld in het Financieel Statuut;

- De vorderingen, liquide middelen, langlopende en kortlopende schulden zijn op nominale waarde gewaardeerd;
- Baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben;
- Afschrijving start na ingebruikname investering;
- Het aantal inwoners wordt ontleend aan de laatste door het CBS per 1 januari vastgestelde en gepubliceerde gegevens. De begroting 2018, de

meerjarenramingen en de indicatie van de rijksbijdrage gaan uit van de inwoneraantallen per 1 januari 2016;

- De begroting en de meerjarenramingen zijn gebaseerd op bestaand beleid;
- De lonen en de prijzen worden geïndexeerd volgens de richtlijnen van de commissie-Strijk;
- De rijksbijdragen worden ontvangen ter dekking van de taken. De indicaties voor de begroting en de meerjarenramingen zijn conform de beschikking opgenomen;
- Er zijn geen baten of lasten wegens dividend.

de keuze tussen beleidsopties. De lasten en baten zijn in dit kader aangepast voor 2018 en volgende jaren.

EMU-saldo

Om de financieel vergelijk te kunnen maken op Europees niveau, nemen wij dit overzicht op in onze begroting. Het EMU-saldo bestaat uit het geraamde onderscheidenlijk gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Doelmatigheidsaankomsten van het Rijk en de route naar Cebeon zullen in financiële zin effect hebben op

EMU-saldo (x € 1.000)	Realisatie	Begroting		Meerjarenraming		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-800	-630	-483	-343	-218	-218
Afschrijvingen t.l.v. exploitatie	3.053	3.295	3.784	4.750	7.115	9.722
Bruto dotaties aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-3.524	-7.715	-5.245	-13.605	-2.000	-4.255
Baten uit bijdragen van overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-	-	-
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw/, en woonrijp maken e.d.	-	-	-600	-	-	-
Baten bouwgrondexploitatie	-	-	-	-	-	-
Totaal EMU-saldo	-1.271	-5.050	-2.544	-9.198	4.897	5.249

Inwonerbijdrage per programma

In onderstaand tabel zijn de totalen van de inwonerbijdragen per programma en per inwoner gepresenteerd. In bijlage 2 worden de gegevens per gemeente gepresenteerd.

	Realisatie	Begroting		Meerjarenraming		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Brandweer	42.830	42.505	42.395	42.681	42.681	42.681
GMK	1.313	1.323	1.340	1.340	1.340	1.340
Veiligheidsbureau	459	463	470	470	470	470
Oranje Kolom	545	571	581	581	581	581
Totaal	45.147	44.862	44.786	45.072	45.072	45.072
Aantal inwoners VRHM	771.094	774.565	779.718	779.718	779.718	779.718
Bijdrage per inwoner	58,55	57,92	57,44	57,81	57,81	57,81

Ontwikkelingen rijksbijdrage (BDUR)

De mutaties in de rijksbijdrage (BDUR) zijn verwerkt in onderstaande tabel, die aansluit op de circulaire tot en met de decembercirculaire BDUR 2016.

Programma (x € 1.000)	Beschikking	Begroting			Meerjarenraming		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Brandweer	6.778	6.384	6.384	6.384	6.384	6.384	
GMK	31	31	31	31	31	31	
Veiligheidsbureau	10	10	10	10	10	10	
Oranje Kolom	66	66	66	66	66	66	
Totaal Generaal	6.885	6.491	6.491	6.491	6.491	6.491	

Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele projecten opgenomen met daarbij de incidentele dekking (al dan niet meerjarig) vanuit de reservepositie. Na oplevering van de projecten vervalt ook de dekking uit de reserves.

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)	Taakveld	Prog.	Begroting		Meerjarenraming		
			2017	2018	2019	2020	2021
<i>Incidentele lasten en projectkosten</i>							
- Profession. crisiscommunicatie LCMS	1.1	BRW	51	27			
- Nieuwe brandweerconcepten	1.1	BRW	125	125	125		
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	1.1	BRW	106	113			
- Versnelde organisatieopbouw	1.1	BRW	132				
- Samenwerken loont	1.1	BRW	100	100	100	100	100
- Incidentele lasten GMK	1.1	GMK	116	118	118	118	118
Totaal Incidentele lasten			630	483	343	218	218
<i>Dekking uit reserves</i>							
- Multiteam / LCMS	0.10	BRW	-51	-27			
- Nieuwe brandweerconcepten	0.10	BRW	-125	-125	-125		
- Kwaliteitsprojecten Brandweer	0.10	BRW	-106	-113			
- Versnelde organisatieopbouw	0.10	BRW	-132				
- Samenwerken loont	0.10	BRW	-100	-100	-100	-100	-100
- Reserve GMK	0.10	GMK	34	-118	-118	-118	-118
Totaal dekking reserves			-480	-483	-343	-218	-218
Saldo Incidentele lasten en baten			150	-	-	-	-

Overzicht van structurele onttrekkingen uit reserves

Onderstaand overzicht laat zien welke kosten wij structureel dekken vanuit onze reservepositie. Voor onderstaande structurele kosten die jaarlijks beoordeeld worden, wordt voor een gelijk bedrag een dotatie geraamd in de reserve.

Structurele lasten en baten (x € 1.000)	Taakveld	Prog.	Begroting		Meerjarenraming		
			2017	2018	2019	2020	2021
- Kosten FLO	1.1	BRW	100	100	100	100	100
<i>Dekking uit reserves</i>							
- Reserve FLO	0.10	BRW	-100	-100	-100	-100	-100
Saldo Structurele lasten en baten			0	0	0	0	0

2. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Algemeen

De financiële positie van VRHM mag als goed worden bestempeld, ofschoon de exploitatie onder druk staat van de route naar Cebeon voor de brandweertaken en de voorgenomen investeringsprojecten voor de komende jaren. Nieuwe concepten en nieuw beleid worden ontwikkeld voor toekomstige uitdagingen. De financiële risico's zijn voor de planperiode afgedekt op basis van een gedegen risico-inventarisatie in 2016-2017 en weerstandscapaciteit en -vermogen zijn in dit licht opnieuw beoordeeld.

De toekomst van de meldkamer is afhankelijk van nationale ontwikkelingen. Op aspecten van de veranderende regionale taak van de meldkamer, de beheersorganisatie en de financiering zijn (nu nog onbekende) wijzigingen te verwachten.

Indexering voor loon- en prijsbijstelling

De indexering van de gemeentelijke bijdragen is voor 2018 vastgesteld op 1,3%.

De route naar Cebeon

Met het besluit tot een gewijzigde dekking van de brandweerbegroting (Cebeon) is € 2,1 miljoen gemoeid voor drie tranches aan efficiencyuitkering. In begroting 2018 en de meerjarenraming is in de lasten en baten rekening gehouden met het besluit. De bijdragen van de gemeenten zijn doorgerekend volgens de begrotingsuitgangspunten 2018. In Bijlage 1 wordt de procentuele afwijking van de startbijdragen ten opzichte van de Cebeonnorm per gemeente gespecificeerd voor 2009 tot en met 2021.

Programma's en producten

In de programmabegroting 2018 zijn opgenomen de programma's Brandweer, GMK, Veiligheidsbureau en Oranje Kolom. De programma's worden opnieuw opgebouwd uit producten en bijbehorende ramingen. Ons streven is om bij de programmabegroting 2019 volledig inzicht te verstrekken in de producten en de kosten ervan. Autorisatie van de begroting vindt door het AB plaats op programmaniveau.

Investerings

In het kader van taakuitoefening, organisatieontwikkeling en efficiencyverbetering zijn omvangrijke investeringen in duurzame goederen noodzakelijk. In grote lijnen gaat het om:

- onroerend goed (de meldkamer, de loods en

diverse overgenomen kazernes);

- roerend goed (voertuigen en gereedschappen);
- installaties, apparatuur en software.

Naast kleinere aanschaffingen die onder de activeringsgrens van het *Financieel Statuut* vallen, zijn de volgende investeringen voorzien:

Investerings (x € 1.000)	Begroting		Meerjarenraming		
	2017	2018	2019	2020	2021
Voertuigen	3.403	2.980	4.930	540	1.850
Bepakking	200	200	200	200	200
Totaal Mobiliteit	3.603	3.180	5.130	740	2.050
Kleding	720	400	280	200	200
Verbindingsmiddelen	315	350	1.350	-	-
Ademlucht	275	150	150	150	150
Totaal FPU	1.310	900	1.780	350	350
Renovaties en inrichting	400	400	400	400	400
Nieuwbouw	1.492	600	5.955	340	-
Totaal Werkomgeving	1.892	1.000	6.355	740	400
Functioneel Beheer	430	-	180	-	1.200
Informatie Technologie	480	165	160	170	255
Totaal IM	910	165	340	170	1.455

Totaal	7.715	5.245	13.605	2.000	4.255
---------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------

Investerings voor voertuigen en bepakkingen in 2018 en vooral in 2019 en 2021 zijn vervanging van tankautosputten, haakarmvoertuigen, hulpverleningsvoertuigen inclusief bepakking en in 2018 tien operationele ondersteuningsvoertuigen. De vervanging vindt plaats conform het materieelplan. Bepakking zit op alle repressieve voertuigen en wordt vervangen zodra slijtage dat vereist, en bij harmonisatie van een bepaald type voertuig. De investeringen in materieel betreffen verbindingsmiddelen en bluskleding. In 2018 en 2019 worden de pagers vervangen, in 2019 de portofoons. De investeringen in huisvesting zijn redelijk constant. Het betreft vervanging van meubilair en renovaties. In 2018 vindt nieuwbouw plaats van de kazerne in Bodegraven en een grotere aanpassing van de kazerne in Stolwijk. In 2019 wordt nieuwbouw van de kazerne Leiden Noord verwacht. In 2020 staat nieuwbouw van de kazerne Leimuiden op het programma en in 2019-2020 de verbouwing van de werkplaats Leiden Zuid.

Investerings in nieuwbouw worden conform het Financieel Statuut aangeboden aan het bestuur. De geplande investeringen in software (functioneel beheer) en informatietechnologie zijn vooral gericht op vervanging (en vaak heraanbesteding) van de grote pakketten (de *Big Six* van de afdeling FB, inclusief *DBK*) en de servers en bijbehorende netwerksoftware (IT). De (her)aanbesteding van *DBK*

staat voor 2019 gepland, waarbij de feitelijke investeringen in 2021 worden verwacht. Nog in 2017 vinden grote investeringen plaats in de vervanging van AG5 (VIMS) en DECOS (Platform Digitaal Werken) die mogelijk nog in 2018 doorlopen.

De investeringen in ICT in 2017 betreffen vooral het nieuwe werkplekbeleid; ook dit zal mogelijk nog doorlopen in 2018. Het project Informatieveiligheid loopt door in 2017 en in 2018. Tevens zal in 2018 nog een vervangingsinvestering plaatsvinden voor een van de centrale servers.

Waar volledig nieuwe behoeften ontstaan, zal de beschikbare investeringsruimte zo optimaal mogelijk worden benut. De met de voorgenomen investeringen samenhangende kapitaallasten zijn opgenomen in de ramingen.

Balansprognose

Financiële kengetallen bieden inzicht in de financiële huishouding van onze veiligheidsregio. Voor een juiste berekening van deze kengetallen is het nodig om een meerjarige balansprognose op te stellen. Uit de prognosebalansen blijkt vooral een sterke afname van het eigen vermogen. Dit is in overeenstemming met het verwachte verloop van de bestemmingsreserves, maar ook het gevolg van de grote investeringen in de komende jaren en de lasten die daarvan het gevolg zijn.

Bij de 'materiële vaste activa' zijn de investeringen opgenomen. De leningen zijn verwerkt onder de post 'vaste schulden'. De voorgenomen mutaties in de reserves zijn opgenomen onder het 'eigen vermogen', evenals de effecten van de mutaties op het jaarlijks resultaat. De overige posten zijn constant gehouden, omdat deze jaarlijks weinig blijken te fluctueren.

Balansprognose (per 31-12) (x € 1.000)	Realisatie		Begroting		Meerjarenraming	
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vaste Schulden	-18.724	-21.652	-24.169	-31.204	-23.898	-15.747
Netto schulden < één jaar	-3.939	-4.415	-4.428	-4.440	-4.430	-4.430
Overlopende passiva	-1.844	-1.844	-1.844	-1.844	-1.844	-1.844
Eigen Vermogen	-6.739	-6.258	-5.775	-5.432	-5.214	-4.996
Voorzeningen	-890	-890	-890	-890	-890	-890
Exploitatiesaldo	-800	-630	-483	-343	-218	-218
Materiële Vaste Activa	27.113	31.533	30.651	37.004	30.097	24.630
Uitzettingen < één jaar	3.341	1.674	4.456	4.668	3.915	1.013
Overige vord. Publiek	1.295	1.295	1.295	1.295	1.295	1.295
Liquide Middelen	309	309	309	309	309	309
Overlopende Activa	878	878	878	878	878	878
Resultaat	-	-	-	-	-	-

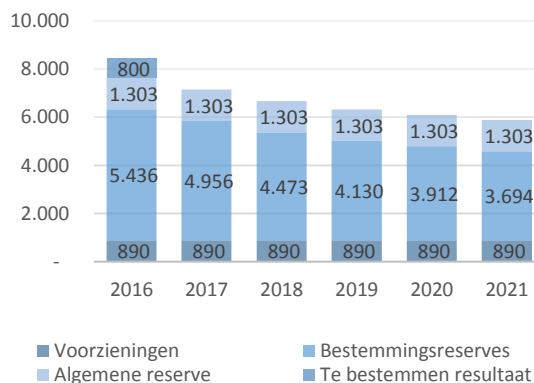
Reserves en voorzieningen

Reserves behoren tot het eigen vermogen. Stortingen en onttrekkingen gebeuren bij resultaatbestemming door het AB, na vaststelling van de jaarstukken. De voorziene onttrekkingen dienen als autorisatie door het AB voor maximale bestedingen.

Hierna worden per reserve de beginstand, verloop en de eindstand per jaar gepresenteerd tot 31 december 2021. In de *Nota Reserves 2017-2018*, door het AB vastgesteld op 29 juni 2017, wordt aangegeven voor welk doel de reserves zijn ingesteld en op welke wijze ze zijn en/of worden gevoed. Hierin zijn ook eventuele plafonds, limieten e.d. opgenomen.

Voorzeningen maken onderdeel uit van het vreemd vermogen. VRHM kent alleen de voorziening groot onderhoud. Begin 2011 is VRHM eigenaar geworden van diverse brandweerkazernes. Deze variëren in ouderdom van nul tot tien jaar. Voor de komende

jaren wordt geen grootschalig onderhoud verwacht. Hiervoor is een meerjarige onderhoudsplanung opgesteld in samenspraak met de voormalige eigenaren, de gemeenten. Met ingang van 2015 is jaarlijks € 62.000 opgenomen als dotatie voor alle panden. De jaarlijkse onttrekkingen zijn hieraan gelijk.

Stand en verloop van Reserves en Voorzeningen

